

Jan KOŻUCHOWSKI (1911 - 1994)

Profesor Jan Kozuchowski urodził się 19 V 1911 w Łodzi jako syn Bronisława, naczelnika ruchu w Dojazdowej Komunikacji Tramwajowej w Łodzi i Jadwigi z Wąsowskich. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. Jędrzeja Śniadeckiego w Pabianicach o kierunku matematyczno-przyrodniczym. W trakcie nauki działał w Związku Harcerstwa Polskiego. Po ukończeniu Gimnazjum w 1931 r, podjął studia w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie, uzyskując dyplom jej ukończenia w 1936 r. Od 1932 r. studiował jednocześnie na Wydziale Elektrycznym, Oddziale Prądów Silnych, Politechniki Warszawskiej, które ukończył jako inż. elektryk w 1938 r. W czasie studiów związał się z Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie”, działającym przy kościele akademickim św. Anny w Warszawie.

Pracę zawodową rozpoczął w styczniu 1938 r. w Fabryce Aparatów Elektrycznych K. Szpotańskiego jako inżynier, lecz już w marcu przeniósł się do firmy „Elis” w Warszawie przy ul. Kazimierzowskiej na stanowisko kierownika warsztatów: mechanicznego i elektrycznego. Był tu konstruktorem kilku urządzeń elektrycznych, np. prądnicy do ładowania akumulatorów napędzanej silnikiem samochodowym wojskowej elektrowni polowej.

Po wybuchu wojny zgłosił się ochotniczo do wojska i został wcielony do 3. Baonu Przeciwpancerneho Głównego Inspektoratu Sił Zbrojnych. Brał czynny udział w walkach, a potem gdy jego baon w dniu 18 września przekroczył granicę polsko-rumuńską, został internowany w Turno-Severin w Rumunii. Po ucieczce z obozu przedostał się przez Jugosławię do Francji i w grudniu 1939 r. wstąpił ochotniczo do 6 pułku piechoty 2. Dywizji. Strzelców Pieszych (DSP) dowodzonej przez gen. Prugar Ketlinga. Po ukończeniu szkoły podoficerskiej w randze kaprała zgłosił się na ochotnika do kompanii szturmowej, gdzie dowodził drużyną. Brał udział w ciężkich walkach kompanii szturmowej z grupą pancerną gen. H. Guderiana na wzgórzach Clos du Doubs w pobliżu Szwajcarii. Jego pluton, wchodzący w skład straży tylnej bronił miejscowości Saint Hippolite w Wogezach. Po ogłoszeniu przez Francuzów zawieszenia broni i wyczerpaniu amunicji resztki 2. DSP przedostały się 20 VI 1940 do Szwajcarii, gdzie zostały internowane.

We wrześniu 1940 r. inż. J. Kozuchowski został przeniesiony do wojskowego obozu uniwersyteckiego dla internowanych w Winterthur koło Zurychu. Jako asystent prof. Schredera, z Politechniki w Zurychu, początkowo prowadził ćwiczenia, a następnie wykłady fizyki na kursie dla internowanych. W 1941 r. rozpoczął wykonywanie pracy doktorskiej pod kierunkiem prof. Bauera, kierownika Katedry Urządzeń Elektrycznych, a pod kontrolą prof. Saksera, kierownika Katedry Matematyki. Jednocześnie pełnił funkcję kierownika grupy na Wydz. Budowy Maszyn i Elektrotechniki ETH (Eidgenossische Technische Hochschule–Związkowa Wyższa Szkoła Techniczna). W 1945 r. po nostryfikacji dyplomu, zdaniu pięciu egzaminów i obronie pracy otrzymał w dniu 10 V 1946 stopień doktora nauk technicznych Politechniki w Zurychu. W Szwajcarii ukończył też szkołę podchorążych i awansował na plutonowego. Bezpośrednio po uzyskaniu doktoratu wyjechał do Francji, gdzie został zdemobilizowany. Na zaproszenie prof. Kazimierza Drewnowskiego udał się do Ośrodka Wyższych Studiów Polskich w Brukseli prowadzonego przez prof. Drewnowskiego.

W 1946 r. powrócił do kraju i rozpoczął pracę w Departamencie Energetyki Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego jako radca. Po utworzeniu Centralnego Zarządu Energetyki pracował tam w okresie X 1946 – X 1951 w charakterze specjalisty. Wykonał wtedy wiele cennych prac z dziedziny perspektyw rozwoju polskiej energetyki. Jednocześnie przyjął propozycję dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej (PWr) prof. Jerzego Skowrońskiego zatrudnienia w charakterze kierownika-organizatora nowej Katedry Gospodarki Elektrycznej z możliwością pracy naukowej o dość szerokim zakresie tematyki. Dr Kozuchowski nadał jej kierunek związany z powstającymi w świecie systemami energetycznymi, obejmujący nie tylko zagadnienia elektryczne, ale i mechaniczno-energetyczne (kotły, turbiny, generatory itp.). Przy Katedrze zorganizował w 1949 r. zespół inżynierów i studentów PWr celem wykonywania analiz i projektów z dziedziny automatyki elektrowni i sieci, badań, analiz i obliczeń sieciowych. Przede wszystkim zaś przystąpił do zorganizowania bazy laboratoryjnej i opracowania konstrukcji niezbędnej aparatury do prowadzenia badań laboratoryjnych i terenowych oraz konstrukcji aparatury zabezpieczającej. W 1950 r. otrzymał nominację na prof. nadzwyczajnego PWr.

Dzięki dużym zdolnościom organizacyjnym, wielkiej pracowitości i dużej wiedzy doprowadził do szybkiego, znaczącego rozwoju tego zespołu. W 1951 r. zespół został przekształcony w Zakład Elektroenergetyki PWr przy Katedrze Gospodarki Elektrycznej. Prowadzone tam prace dotyczyły kompleksowych analiz z zakresu obliczania rozplywów mocy, obliczania prądów zwarciovych, równowagi statycznej i dynamicznej systemu, kompensacji ziemnozwarciowej, pomiarów, automatyki i analiz urządzeń elektrowni cieplnych, rekonstrukcji i zdalnego sterowania i automatyki elektrowni wodnych oraz produkowania nie wykonywanych w kraju elementów automatyki kotłowej. Zespół ten wykonywał również maszyny analogowe i cyfrowe (nazwa według ówczesnej nomenklatury) we własnym zakresie. Szczytowym osiągnięciem zespołu w tej dziedzinie było wykonanie analizatora sieciowego prądu przemiennego, stanowiącego najcenniejszy przyrząd nowo otwartego laboratorium Katedry. Za zaprojektowanie i wykonanie tego analizatora prądu przemiennego zespół pod kier. Profesora i mgr. inż. Zbigniewa Skoczyńskiego otrzymał w 1952 r. zespołową Nagrodę Państwową II stopnia. W okresie 1 X 1956 – 15 I 1959 pełnił równolegle funkcję dyrektora ds. naukowych resortowego Instytutu Energetyki w Warszawie. W obu tych ośrodkach rozpoczęto pionierskie prace z dziedziny systemu energetycznego i jego automatyzacji w skali całego kraju. Zakład Elektroenergetyki PWr. został na jego wniosek i wskutek jego starań przekształcony w 1962 r. w resortowy Instytut Automatyki Systemów Energetycznych (IASE) podległy bezpośrednio Ministrowi Szkolnictwa Wyższego. W IASE, którego został pierwszym dyrektorem, i kierowanej przez niego Katedrze Systemów Energetycznych PWr rozpoczęto pionierskie prace nad rozwiązywaniem problemów w zakresie regulacji częstotliwości i mocy oraz ekonomicznego rozdziału obciążeń w skali całego krajowego systemu elektroenergetycznego. Zajmowano się także badaniami prognostyczno-optimalizacyjnymi realizowanymi w ramach Komitetu Elektryfikacji Polski PAN, w szerokim zakresie automatyzacją systemu energetycznego i jego elementów. Zespół współpracowników Profesora przekształcił się w kierowaną przez niego szkołę naukową „Kompleksowego Badania Systemów Elektroenergetycznych”. Opracowano w niej układ automatycznej regulacji częstotliwości i mocy czynnej, za co zespół opracowujący otrzymał w 1968 r. nagrodę KNiT. Po raz pierwszy w kraju zastosowano tam z powodzeniem technikę cyfrową do modelowania urządzeń energetycznych oraz do rozwiązywania zagadnień ogólnosystemowych, np. model dynamiczny systemu, MCERO – maszynę cyfrową dla ekonomicznego rozdziału obciążeń w systemie energetycznym, EMC do regulacji napięcia w sieciach rozdzielczych itp. IASE osiągnął b. wysoki poziom specjalizacji w swej dziedzinie badań, czego dowodem było choćby wygranie przetargu na automatyzację kotłów w Elektrowni Turów, gdzie konkurentem była angielska firma Bayley o europejskiej renomie. IASE wygrał również szereg przetargów na dostawę urządzeń pomiarowo-regulacyjnych na eksport do Jugosławii i krajów azjatyckich od Turcji do Chin. W 1969 r. w IASE było zatrudnionych ok. 600 pracowników, w tym 300 z wyższym wykształceniem. Natomiast w Jego Katedrze (od 1954 r. Układów Elektroenergetycznych, a od 1963 r. Systemów Energetycznych), w ciągu jej istnienia, ok. 700 absolwentów uzyskało dyplomy magistra bądź inżyniera,

Jako dyrektor IASE i jednocześnie kierownik Katedry (od 1954 r. Układów Elektroenergetycznych, a od 1963 r. Systemów Energetycznych) pełnił dodatkowo w latach 1960/1961 funkcję dziekana Wydziału Elektrycznego PWr. W 1961 r. został mianowany profesorem zwyczajnym PWr. Jako utalentowany dydaktyk był zwolennikiem ścisłych związków nauki z przemysłem. Zaproponował więc szkolenie studentów dla potrzeb energetyki według dwu programów: uczelnianego (na PWr) i zawodowego w IASE. Studenci kierunku elektroenergetyka byliby jednocześnie zatrudnieni w IASE aż do chwili uzyskania dyplomów. Propozycja nie została przyjęta i wkrótce po niej IASE został przekazany z Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego do Ministerstwa Górnictwa i Energetyki. Wtedy zrezygnował w 1970 r. z kierowania IASE, nie tracąc z nim jednak kontaktu, gdyż był przewodniczącym jego Rady Naukowej (RN), a następnie, aż do śmierci – Honorowym Członkiem RN IASE.

W 1971 r. został przeniesiony na własną prośbę do Instytutu Elektroenergetyki Zakładu Sieci i Systemów Elektroenergetycznych PW. Tam w 1972 r. utworzył Zespół Informatyki Energetycznej i nową specjalizację „Informatyka, sterowanie i zarządzanie w elektroenergetyce” i był ich kierownikiem aż do przejścia na emeryturę. Opracowany przez niego program tej specjalizacji obejmował problemy diagnozowania stanu złożonych obiektów energetycznych i ich wzajemnej współpracy, automatyzacji poszczególnych urządzeń energetycznych i ich zestawów oraz planowania rozwoju systemów energetycznych. Program realizowany był przy pomocy Zjednoczenia Przemysłu

Automatyki i Aparatury Pomiarowej MERA i we współpracy z Polskim Towarzystwem Cybernetycznym (PTC) PAN. W PTC zorganizował roczne Kursy Doskonalenia Projektantów Systemów Informatycznych, które ukończyło ok. 360 osób. W latach 1978-1979 był kierownikiem studium doktoranckiego energoelektryki na Wydz. Elektrycznym PW oraz studium doktoranckiego cybernetyki w PTC. Na emeryturę przeszedł w 1981 r.

Profesor Kożuchowski brał czynny udział w licznych organizacjach i stowarzyszeniach naukowo-technicznych oraz radach naukowych różnych instytucji. Był m.in. członkiem kilku Komitetów PAN: Komitetu Elektrotechniki w I kadencji (1952 – 1958), Komitetu Energetyki, Komitetu Automatyki i Cybernetyki, Komitetu Elektryfikacji Polski, członkiem Polskiego Komitetu Automatyki i Pomiarów NOT i jego prezesem przez 10 lat (1961-1971), był członkiem zwyczajnym Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, był organizatorem, a następnie przewodniczącym Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego (1961-1972), wiceprezesem (1972-1980) i prezesem (1981) Zarządu Głównego PTC oraz Członkiem Honorowym PTC, był też członkiem Komisji Głównej Automatyzacji, Sterowania i Pomiarów przy KNiT, członkiem Rady Głównej ds. Gospodarki Paliwowo-Energetycznej, ekspertem w Stałej Komisji Energetycznej RWPG.

Był wieloletnim członkiem i działaczem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, w latach 1950-1953 (przez trzy kadencje) był wybieranym na zjazdach członkiem Zarządu Głównego SEP. Był też wieloletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej. Był członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej PTETiS (1963-1966 oraz 1974-1992), przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej (1966-1974). W roku 1986 uzyskał godność Członka Honorowego PTETiS.

Promował wielu doktorów nauk technicznych na Politechnikach: Wrocławskiej, Warszawskiej i Śląskiej, z których kilku zostało profesorami, pełniąc odpowiedzialne funkcje na uczelniach w kraju i za granicą, m.in.: prof. zw. dr hab. Marian Cegielski – dziekan Wydz. Elektrycznego PWr. w latach 1984 –1990; prof. G. S. Raju w Bonaras Hindu University, Varanasi (Indie)–dziekan; prof. C. N. S. Murthy w J. M. Institute of Technology, Chitradurga (Indie) – dziekan, prof. nzw Kazimierz Kinsner (PWr), prof. Tadeusz Halawa (IASE), prof. Jacek Malko, (PWr), Zygmunt Kozik prof. Pol. Opolskiej. Wychował kilka pokoleń energetyków – systemowców, automatyków systemowych. Wprowadził w szerokim zakresie posługiwanie się w obliczeniach i automatyzacji systemu i jego elementów technikę EMC.

Był odznaczony: Medalem Zwycięstwa Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie za udział w bitwach pod Saint Hippolite i Maiche (1945) (odznaczenie to bardzo sobie cenił), Medalem 10-lecia PL (1955), Krzyżem Kawalerskim OOP (1956), Orderem Sztandar Pracy I kl. (1964), Medalem 1000-lecia Państwa Polskiego (1965), Medalem KEN (1977), Złotą Odznaką Honorową NOT (1966), Złotą Odznaką Zasłużony dla Dolnego Śląska (1972), Medalem im. prof. Pożaryskiego (1978).

W 1946 r. ożenił się z Zofią Bezdzik i miał z nią 2 synów: Wojciecha mgra inż. elektryka, dyrektora APP (Automation & Consulting) i Andrzeja mgra inż. elektryka, długoletniego pracownika Centrum Informatyki Energetyki i Polskich Sieci Elektroenergetycznych w Warszawie. Powtórnie ożenił się w 1978 roku ze Stanisławą Nowak. Był czynny naukowo do ostatnich chwil życia. Zmarł 29 września 1994 r. w Warszawie i został pochowany na cmentarzu w Warszawie Włochach.

Wykaz doktorantów:

Politechnika Wrocławska - Wydział Elektryczny

1. Leonard Czarnowski, Nowe przyczynki do automatycznej regulacji częstotliwości i mocy czynnej w systemach energetycznych, 1959 r.
2. Bohdan Chorowski, Automatyczna regulacja poziomu wody w kotłach parowych z naturalnym obiegiem wody, 1960 r.
3. Marian Cegielski, Metoda pośredniego pomiaru mocy zwarciowej, 1961 r.
4. Kazimierz Kinsner, Przepięcia ziemnozwarciowe i ich rozprzestrzenianie się w sieciach średnich napięć, 1962 r.
5. Gustaw Gładysiewicz, Identyfikacja regulatora prędkości obrotowej z czujnikami hydraulicznymi, 1962 r.
6. Jan Żmichorski, Charakterystyka członu turbinowego jako podstawa ekonomicznej eksploatacji elektrowni wodnej, 1962 r.

7. Zbigniew Zieliński, Częstotliwościowe charakterystyki dynamiczne układów elektroenergetycznych, 1962 r.
 8. Ryszard Rohatyński, Wpływ wielkości charakterystycznych układu regulacji prędkości obrotowej turbiny wodnej na przebieg procesu regulacji przy małych odchyleniach od stanu równowagi, 1963 r.
 9. Mieczysław Toroń, Metoda dobierania optymalnego zestawu urządzeń wytwórczych w systemach energetycznych, 1963 r.
 10. Tadeusz Halawa, Wyznaczanie rzeczywistej rezerwy regulacyjnej w systemie energetycznym, 1963 r.
 11. Wiktor Nowicki, Analityczne i doświadczalne (na modelu dynamicznym) badanie wpływu regulatora wzbudzenia silnego działania ze stabilizacją w funkcji pochodnych kąta bezwzględne, na równowagę statyczną oddalonej elektrowni, pracującej na szyny skończonej mocy, 1963 r.
 12. Jan Kisza, Wpływ układu przesyłowego na ekonomiczny rozdział obciążeń w systemie energetycznym, 1964 r.
 13. Zygmunt Kozik, Rezerwa mocy w systemie elektroenergetycznym, 1965 r.
 14. Władysław Charęza, Stabilność i jakość automatycznej regulacji mocy czynnej i częstotliwości w systemach energetycznych, 1965 r.
 15. Jacek Malko, Analiza i programowanie zmienności obciążeń krajowych systemów elektroenergetycznych, 1965 r.
 16. Leszek R. Mromliński, Krytyczna ocena nowoczesnych metod organizacji przedsięwzięć w budownictwie sieciowym, 1967 r.
 17. Andrzej Nodzyński, Analiza układów regulacji napięcia generatorów synchronicznych przy zastosowaniu prostownikowych źródeł wzbudzenia, 1967 r.
 18. Julian Malkiewicz, Statystyczna metoda określenia niektórych parametrów systemów energetycznych, 1967 r.
 19. Suryanarayana Raju Gokaraju, Badania pracy asynchronicznej turbogeneratorów. Porównanie różnych metod analizy, 1968 r.
 20. Zbigniew Sikorski, Metoda impulsowa do badania stanu linii elektroenergetycznej, 1968 r.
 21. Antoni Serwin, Przybliżona metoda analityczna obliczania elektromagnetycznych stanów nieustalonych w niektórych nieliniowych układach regulacji napięcia generatorów synchronicznych, 1968 r.
- Politechnika Wroclawska Instytut Energoelektryki
22. Henryk Gładys, Nowa metoda obliczania ekonomicznego rozdziału obciążeń pomiędzy współpracującymi systemami elektroenergetycznymi, 1970 r.
 23. Andrzej Jan Kowalski, Metoda obliczania strat w użytkowaniu odbiorników energii elektrycznej gospodarstw domowych spowodowanych zmianą napięcia, 1970 r.
 24. Andrzej Pogorzelski, Metoda ekonomicznego rozdziału obciążeń w systemie elektroenergetycznym. z uwzględnieniem uruchamiania i odstawiania urządzeń wytwórczych, 1970 r.
- Politechnika Warszawska - Wydział Elektryczny
25. Eugeniusz Zadrzyński, Metoda niezawodnościowa dużych bloków energetycznych, 28 V 1975 r.
 26. Władysław Józefik, Ocena systemu diagnostycznego obiektów złożonych na przykładzie bloków energetycznych 200 MW, 26 VI 1976 r.
 27. Benedykt Burgielski, Metoda optymalizacji struktury tablicy decyzyjnej i jej zastosowanie przy regulacji mocy biernej w systemie energetycznym, 22 XII 1976 r.
 28. Andrzej Jaszczyński, Synteza układów automatycznej regulacji zasilania kotłów parowych, 15 VI 1977 r.
 29. Jerzy Trojanowski, Metoda badania dynamiki bilansu mocy czynnej zespołu systemów elektroenergetycznych, 23 V 1979 r.
 30. Michał Kławe, Regulacja bloku energetycznego z zastosowaniem sygnału nadrzędnego, 1980 r.
 31. Janusz Białek, Metoda wykrywania dużych błędów (przekłamań) pomiarowych w procesie estymacji wektora stanu systemu elektroenergetycznego, 27 V 1981 r.
 32. Wiktor Riras, Recursive digital filter to estimate state vector and parameters in power systems, 11 V 1983 r.

33. Murthy Sridhar, Power system security evaluation sensitivity concept, 11 V 1983 r.
34. Andrzej Cichy, Metoda bieżącej kontroli stabilności dynamicznej systemu elektroenergetycznego, 11 XII 1987 r.

Politechnika Śląska - Wydział Elektryczny

35. Eugeniusz Domagała, Zastosowanie programowania do ekonomicznego rozdziału mocy, 1971 r.

Wykaz publikacji:

Książki i skrypty (S)

1. Eksploatacja systemów elektroenergetycznych, skrypt, PWN Warszawa, 1951.
2. Ćwiczenia z sieci i systemów elektroenergetycznych, skrypt PWN 1973.
3. Informatyka, sterowanie i zarządzanie w elektroenergetyce, cz. I (red.), skrypt, PWN 1979
4. Sterowanie systemów elektroenergetycznych, PWN 1981.
5. Cybernetyka systemów energetycznych, Ossolineum Wrocław 1982.
6. Sterowanie systemów elektroenergetycznych, PWN 1983.
7. Cybernetyka systemów energetycznych, PWN 1986.
8. Informatyka, sterowanie i zarządzanie w elektroenergetyce, cz. II, Praca systemów elektroenergetycznych, skrypt, PWN 1987
9. Sterowanie systemami elektroenergetycznymi, PWN 1994.

Ważniejsze publikacje

1. Das Abschreibungsprobleme der Elektrozaetsversorgungs-Unternehmungen, Wyd. Ernst Lang, Zurych 1945
2. Zagadnienie opłacalności elektryfikacji wsi, Przegląd Elektrotechniczny 1947 z. 1/2
3. Światowa gospodarka energetyczna w czasie wojny, Przegląd Elektrotechniczny 1947 z. 11/12
4. Energetyka Ziemi Odzyskanych, Życie gospodarcze 1948 nr 14
5. Dorobek i drogi rozwojowe nauki energetycznej w Polsce, Przegląd Elektrotechniczny 1951 z. 1/2/3, (wspólnie z Z. Jasickim)
6. Stan i perspektywy rozwoju nauk energetycznych w Polsce, I Kongres Nauki Polskiej, Warszawa 1951
7. Automatyka kotłowa, Przegląd Elektrotechniczny 1953 z. 7
8. Automatyka pieca martenowskiego nr 7 w Hucie Pokój w wykonaniu Zakładu Elektroenergetyki PWr, PAK 1956 nr 11
9. Automatyczna regulacja mocy czynnej i częstotliwości w systemach elektroenergetycznych oparta na ekonomicznym rozdziale obciążeń, Zesz. Nauk. PWr, Elektryka 1957 z. 8
10. Automatyczna regulacja częstotliwości i mocy w zespołach elektroenergetycznych, PAK 1958 z. 3
11. Współpraca Katedry Systemów Energetycznych z Instytutem Automatyki Systemów Energetycznych”, Prace Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych, 1958, zeszyt specjalny.
12. Rola energetyki dolnośląskiej w gospodarce krajowej”, Wrocławskie Towarzystwo Naukowe 1960.
13. Effect on automatic frequency control of free oscillations of active power in power systems. W: Automatic and remote control, Proceedings of the first international congress of IFAC, London 1961
14. Koncepcja systemu regulacji mocy czynnej i częstotliwości przewidzianego dla polskiego układu elektroenergetycznego oraz wstępna ocena dotychczasowych prób regulacji, Konferencja nt.: Regulacja mocy i częstotliwości w układach energetycznych, Warszawa 1961, PAN
15. Pierwsze próby matematycznej metody planowania rozbudowy systemów energetycznych podjęte w Inst. Elektroenergetyki PWr, Zesz. nauk. PWr, Elektryka 1962 nr 58
16. Aktualne zagadnienia automatyzacji procesów technologicznych w kraju, Zesz. Nauk. PWr 1963
17. Automatische Frequenz- und Wirkleistungsregelung in elektrischen Energiesystemen, Energietechnik 1963 nr 1
18. Automatic power and frequency control of power system with respect to the economic load distribution, First polish-italian scientific technical meeting, Milan 1965
19. Automatyzacja przemysłu energetycznego, Zesz. nauk. AGH Elektryf. i Mechanizacja, 1967 nr 180
20. Automatyzacja w energetyce, Dolnośląski Przegląd Gospodarczy 1968 nr 8
21. Aktuelle Fragen zur Automatisierung technologischer Prozesse in Polen, Polnische Wirtschaftstage, Berlin-West 1969
22. Niektóre problemy automatyzacji procesów produkcyjnych, PAK 1969 z. 5

23. Automatische Sammlung, Verarbeitung und Ausnutzung von Angaben für die Bedürfnisse einer operativen Arbeitssteuerung des elektroenergie-Systems, Konferencja naukowa, PAN – WAN, Budapeszt 1972
24. Kompleksowa automatyzacja systemów elektroenergetycznych, Rozprawy Elektrotechniczne. 1973 z. 3
25. Nowe zastosowania informatyki do prac naukowo-badawczych w energetyce, Konferencja naukowa SEP Warszawa 1978
26. A new approach to transient stability analysis of a large scale power system, IFAC Congress, Finlandia 1978
27. Power system as an example of large scale systems – Netherland Systemgroupe, Amsterdam 1978
28. Stan obecny i perspektywy rozwoju komputeryzacji przemysłu energetycznego, Konf. nauk. Inst. Elektroenergetyki PW, Komitetu Elektrotechniki PAN i SEP „Optymalizacja projektowania i eksploatacji systemów i urządzeń elektroenergetycznych”, Warszawa 1980
29. Rozwój automatyzacji systemów elektroenergetycznych, (Konferencja nauk. IASE – PKPA, Wrocław 1985)

Źródła:

1. Teczka osobowa prof. Kożuchowskiego w arch. Polskich Sieci Elektroenergetycznych w Warszawie
2. T. Halawa, Przegląd Elektrotechniczny 1982, z 1-4
3. J. Malko, Energetyka 1995, z 1
4. Autobiogram prof. Kożuchowskiego z 19 VI 1985
5. M. Cegielski, Słownik biograficzny zasłużonych elektryków wrocławskich, t. I SEP Wrocław 1997
6. R. Sroczyński, Wydział Elektryczny Politechniki Wrocławskiej 1945-1985, Wrocław 1988
7. Bibliografia publikacji pracowników Pol. Warszawskiej 1944-1974, 1975
8. Historia SEP 1919-1959, 1959, Zeszyt hist. nr 1 SEP – 75 lat SEP 1919 – 1994, SEP 1994
9. 40 lat działalności Oddziału Wrocławskiego SEP (1946 – 1986), Wrocław 1986
10. Historia elektroenergetyki dolnośląskiej, SEP, Wrocław 1989
11. Zarys historii Wydziału Elektrycznego 1921 – 1981 Politechniki Warszawskiej, 1983
12. Historia Elektryki Polskiej, t. 1, 1976, t. 2, 1977 i 1992
13. Zarys historii i dokonań Instytutu Energetyki 1953-88, Inst. Energet. 1988
14. Kto jest kim w Polsce 1994, Interpress 1994
15. Informacje synów Wojciecha i Andrzeja oraz dr. Antoniego Klajna z Inst. Elektroenergetyki PWr, informacje prof. dr. Andrzeja Kłosa z PW
16. Wspomnienia osobiste dr inż. Zbigniewa Białkiewicza.
17. Wspomnienia osobiste dr inż. Zbigniewa Lubczyńskiego
18. Z. Białkiewicz, Profesor Jan Kożuchowski (1911-1987), Informator PTETiS nr 12, grudzień 2004, str. 34-40
19. Z. Białkiewicz, Jan Kożuchowski (1911-1987), Polacy zasłużeni dla elektryki, Wyd. PTETiS Warszawa-Gliwice-Opole, 2009
20. A. Marusak 28. Prof. dr inż. Jan Kożuchowski (1911-1994) Biuletyn historyczny nr. 5 OW PTETiS, str. 124-7
21. Strona internetowa Politechniki Wrocławskiej, Wydział Elektryczny, Pionierzy Dolnośląskiej Elektryki.
 - Profesor Jan Wiktor Kożuchowski (1911-1994).-biogram przedstawiony przez Jego ucznia i współpracownika prof. Mariana Cegielskiego.
 - Wypowiedz Prof. M. Cegielskiego na sesji okolicznościowej w 2009 r nt. prof. Kożuchowskiego.
 - Biogram Profesora Jana W. Kożuchowskiego oczyma Jego syna Andrzeja.
 - Prof. Jan W. Kożuchowski (1911-1994) (autor J Malko)

Opracowali: Z. Białkiewicz, J. Hickiewicz j.hickiewicz@po.opole.pl, Z Lubczyński lubczynski@ok.wroc.pl